

LONGZORG OPTIMALER MET ASTMA/COPD-TESTSTRAAT

Auteur **Linda de Jonge**

Foto **Marieke de Lorijn**

Om de longzorg te optimaliseren, organiseerde apotheker Margaret Arkes de astma/COPD-teststraat. Na een controle van de inhalatietechniek, een spirometrie en het beantwoorden van een vragenlijst, bepaalden zorgverleners of de patiënt de juiste medicatie kreeg. “Bij 74% van de deelnemers zijn medicamenteuze wijzigingen doorgevoerd.”

SAMENWERKING VAN VERSCHILLENDE DISCIPLINES

Samen met collega-apothekers, een praktijkondersteuner huisarts (POH), een praktijkmanager, een longverpleegkundige en zorgverzekeraar CZ zette apotheker Margaret Arkes de astma/COPD-teststraat op. Om dit te realiseren naast de dagelijkse werkzaamheden kregen zij ondersteuning van een projectleider van het samenwerkingsverband Kernegezond, dat als belangrijkste doel heeft het beschikbaar houden van goed afgestemde, betaalbare zorg.

CZ probeerde middels de pilot te achterhalen of een teststraat bijdraagt aan beter gebruik van inhalatiemedicatie. Ook wilde de zorgverzekeraar weten of overmatig gebruik van kortwerkende luchtwegverwijders kan worden teruggedrongen [1].

‘We zagen vooral ondergebruik van onderhoudsmedicatie’

“Bij alle 35 patiënten die langskwamen bij de astma/COPD-teststraat was de inhalatietechniek niet goed”, stelt Margaret Arkes van apotheek Souburg in Vlissingen. “Sommigen inhaleerden bijvoorbeeld veel te krachtig of hadden geen goede hand/mond-coördinatie en anderen namen geen goede lichaamshouding aan.”

Initiatiefnemer Arkes organiseerde de teststraat samen met andere zorgverleners, het samenwerkingsverband Kernegezond en zorgverzekeraar CZ (zie kader). “Door de receptcontrole had ik het vermoeden dat er winst te behalen viel op het gebied van luchtwegmedicatie. De praktijkondersteuner huisarts (POH) was in de veronderstelling dat we alle gebruikers, die niet onder be-

handeling staan van de longarts noch onder de ketenzorg vallen, goed in beeld hadden, maar dat bleek niet het geval. Toen we searches draaiden in ons apotheekinformatiesysteem (AIS) werd duidelijk dat het om zo’n 2500 inwoners van Vlissingen ging. Ook voor hen wilden we de longzorg optimaliseren.” Vanwege het grote aantal werd gestart met een twee dagen durende pilot in april, waarvoor 42 mensen een uitnodiging kregen. “Zij werden eerst per brief geïnformeerd over het event en een paar dagen later belde een apothekersassistent in opleiding hen op om een afspraak in te plannen voor de testdagen. Deze methode wierp z’n vruchten af, want 35 mensen bezochten daadwerkelijk de teststraat. Voor de

overigen werd op een later moment een afspraak met de POH ingepland.”

De eerste halte van de teststraat was bij een apothekersassistent. “Aan haar kon de patiënt laten zien hoe hij zijn zelf meegebrachte inhalatiemedicatie gebruikt. Zij beoordeelde dan of de techniek goed was.” Vervolgens was het tijd voor de stop bij de POH. “Deze zorgverlener nam met de patiënt een vragenlijst over luchtwegklachten door en voerde een spirometrie uit. Door deze meting konden we bepalen hoe krachtig iemand kan inhaleren, want het is natuurlijk van belang dat de patiënt een *device* heeft dat past bij z’n inhalatiekracht”, accentueert Arkes.

Afhankelijk van de uitkomsten van de beoordelingen, kon de inhalatiemedicatie worden aangepast. “Doordat er een longverpleegkundige met voorschrijfbevoegdheid aanwezig was, konden voorstellen met haar worden besproken en doorgevoerd. Het was heel fijn en efficiënt dat we dat snel en ter plekke konden regelen.” Wanneer aanpassing van de medicatie en/of het

device nodig was, kon de patiënt weer terecht bij de apothekersassistent voor zijn nieuwe geneesmiddelen en/of een inhalatie-instructie.

Door de pilot zijn er veel aanpassingen gedaan. “Naast de adviezen op het gebied van inhalatietechniek, hebben we bij maar liefst 74% van de deelnemers medicamenteuze wijzigingen doorgevoerd”, benadrukt Arkes.

Zo is de helft gestopt met het gebruik van salbutamol. “Een deel van de mensen had het voorgeschreven gekregen vanwege kortdurende benauwdheidsklachten, bijvoorbeeld veroorzaakt door COVID, en voor een ander deel is het ook niet meer nodig door *smart*-gebruik van combinatie-inhalatoren als Symbicort (budesonide/formoterol) en Foster (beclometason/formoterol). Het idee is dat je ten tijde van benauwdheidsklachten extra onderhoudsmedicatie neemt, waardoor je de kortwerkende luchtwegverwijder niet meer hoeft te gebruiken.”

Therapietrouw kwam bij 14% van de deelnemers ter sprake. “We zagen vooral ondergebruik van de onderhoudsmedicatie. Als mensen die

niet trouw nemen ontwikkelen ze klachten, waardoor ze salbutamol nodig hebben. In feite is het dweilen met de kraan open. We hebben bij deze patiënten aangekaart dat wanneer ze goed zijn ingesteld op de onderhoudsmedicatie, de acute benauwdheidsklachten incidenteel zullen zijn.”

BELANGRIJK DAT EEN PATIËNT EEN *DEVICE* HEEFT DAT PAST BIJ ZIJN INHALATIEKRACHT

Daarnaast constateerden ze bij minstens de helft overgebruik van salbutamol. “Bij degenen die nog geen onderhoudsmedicatie gebruikten, is dit opgestart.” Ook switchten sommige patiënten naar andere medicijnen en/of een ander daggebruik.

Verder is 37% van de mensen overgestapt naar een andere *device*. “Veelal ging het om de switch van een dosisaerosol naar een droogpoederinhalator. Hierbij speelde naast de inhalatiekracht ook het gebruikersgemak een belangrijke rol, want een klein apparaatje is veel makkelijker mee te nemen dan een dosisaerosol en een voorzetskamer”, aldus Arkes.

De deelnemersbeoordeling van een 9,1 en “het gevoel dat we echt iets voor patiënten kunnen betekenen”, maakt dat Arkes en de andere betrokken zorgverleners graag meer van dit soort projecten willen organiseren. “We zijn aan het kijken hoe we meer kunnen samenwerken en van elkaars expertise gebruik kunnen maken. In de toekomst komt er niet meer zorgpersoneel bij, dus we zullen efficiëntere oplossingen moeten bedenken om de zorg te optimaliseren.” ■

Zie voor de literatuurreferentie: pw.nl.

DOOR DE PILOT ZIJN VEEL AANPASSINGEN GEDAAN. MARGARET ARKES: “DE HELFT VAN DE DEELNEMERS IS GESTOPT MET HET GEBRUIK VAN SALBUTAMOL.”